

K O N I N K L I J K E N E D E R L A N D S E
A K A D E M I E V A N W E T E N S C H A P P E N

Juryrapport KNAW Onderwijsprijs 2017 Profiel Economie & Maatschappij

Voor het profiel Economie & Maatschappij zijn 61 werkstukken ingezonden. Dit aantal werd via een gedegen voorselectie gereduceerd tot tien kansrijke werkstukken. De jury voor de werkstukken van het profiel Economie & Maatschappij bestond uit:

- Prof. mr. André Klip, hoogleraar Strafrecht, Universiteit Maastricht, voorzitter
- Prof. dr. Harold Bekkering, hoogleraar Sociocognitieve neurowetenschappen, Radboud Universiteit
- Prof. dr. Lenneke Alink, hoogleraar Forensische gezinspedagogiek, Universiteit Leiden
- Dr. Pepijn Brandon, senior onderzoeker Sociale en economische geschiedenis, IISG, Amsterdam

De jury was bijzonder onder de indruk van de werkstukken. Het lezen en beoordelen was een aangename taak. Vooral de grote maatschappelijke betrokkenheid van de leerlingen viel de jury op.

K O N I N K L I J K E N E D E R L A N D S E
A K A D E M I E V A N W E T E N S C H A P P E N

**De eerste prijs van de KNAW Onderwijsprijs 2017
profiel Economie & Maatschappij wordt toegekend aan:**

Titel: Vrouwen en topmanagement - Toename van vrouwen in de top van bedrijven
Auteur: Femke van den Berg
Begeleider: Michelle Franke, docent economie
School: ISW Hoogeland, Naaldwijk

SAMENVATTING INHOUD

De hoofdvraag van het profielwerkstuk is: "Wat is op dit moment het aandeel van vrouwen in topfuncties en wat kan er gedaan worden om dit aandeel te vergroten?". De belangrijkste bevindingen zijn dat het aandeel vrouwen in topfuncties, maar ook in subtopfuncties en hoger-managementfuncties in veel sectoren nog niet voldoet aan het wettelijk streefcijfer dat door de overheid is voorgeschreven, dat een evenwichtige balans tussen mannen en vrouwen in topfuncties een voorwaarde is voor een succesvolle bedrijfsvoering en dat er verschillende oorzaken zijn die ervoor zorgen dat het Nederlandse beleid nog tekort schiet. Op basis van de opgedane kennis sluit de schrijfster het werkstuk af met aanbevelingen voor maatregelen aan de Nederlandse overheid, aan het bedrijfsleven én aan vrouwen, die zouden kunnen leiden tot een groter aandeel vrouwen in topfuncties.

MOTIVATIE JURY

Femke van den Berg heeft een origineel werkstuk geschreven. Het is helder en mooi vormgegeven. Haar systematiek en methodiek zijn bewonderenswaardig. Het betreft een sterk en gedegen uitgevoerd onderzoek over een belangrijk onderwerp met oog voor zowel de wetenschappelijke onderbouwing als de maatschappelijke relevantie. Zij heeft gebruikgemaakt van een prachtige combinatie van onderzoeksmethoden en een veelzijdigheid aan bronnen: gedegen literatuuronderzoek, uitkomsten van interviews met sleutelfiguren, enquêtes onder scholieren, en informatie uit bestaande rapporten.

Het is verdienstelijk dat, gezien het huidige klimaat, Femke van den Berg dit onderwerp in haar eentje heel gedreven heeft aangepakt. Ze is erin geslaagd een onderwerp waarover al veel rapporten bestaan, op een originele manier te onderzoeken en aan te vullen met eigen werk. Haar reflectie tussen de wetenschappelijke inhoud door levert een mooi profielwerkstuk op. En ook de brief waarin Femke van den Berg haar docente Michelle Franke aanbeveelt, is helder.

K O N I N K L I J K E N E D E R L A N D S E
A K A D E M I E V A N W E T E N S C H A P P E N

**De tweede prijs van de KNAW Onderwijsprijs 2017
profiel Economie & Maatschappij wordt toegekend aan:**

Titel: Steen, papier, schaar AI - Statistisch voorspellen van steen, papier, schaar zetten
Auteur: Ábel Putnoki
Begeleider: Harold van Hees, docent economie
School: Christiaan Huygens College, Eindhoven

SAMENVATTING INHOUD

De hoofdvraag van het profielwerkstuk is: "Hoe kun je de volgende zet van je tegenstander in het spel steen, papier, schaar statistisch voorspellen?". De schrijver heeft een computerprogramma ontwikkeld om deze vraag en de daaraan gerelateerde deelvragen te beantwoorden. De conclusie is dat je de volgende zet van je tegenstander in steen, papier, schaar statistisch kan voorspellen door te kijken naar herhalende patronen in hun speelstijl, naar jouw laatste zetten, naar zijn of haar vorige zetten, naar de uitkomst van de laatste ronde, naar de gemiddelde zettenverdeling en naar het geslacht en de leeftijd van je tegenstander. De uitkomsten van het onderzoek zijn ook te gebruiken om mensen te laten zien hoe effectief een statistische analyse van spelgedrag kan zijn.

MOTIVATIE JURY

Ábel Putnoki is geniaal en een groot talent voor de wetenschap. Het profielwerkstuk heeft een heldere vraagstelling en is bondig en strak gestructureerd. Er wordt zowel speltheoretisch, door middel van computersimulatie en data-analyses, als met behulp van 204 menselijke proefpersonen gekeken of je kunt voorspellen wat de volgende handeling in het spel steen, papier, schaar zal zijn. De uitwerking is heel origineel. De methode is goed uitgelegd en elke onderzoekstap is weergegeven. De redenties van Ábel Putnoki zijn ijzersterk, en de combinatie tussen logisch redeneren, theorie en empirie is voorbeeldig. Het werkstuk is van buitengewoon hoog niveau en goed wetenschappelijk vormgegeven.

K O N I N K L I J K E N E D E R L A N D S E
A K A D E M I E V A N W E T E N S C H A P P E N

**De derde prijs van de KNAW Onderwijsprijs 2017
profiel Economie & Maatschappij wordt toegekend aan:**

Titel: Excellente School - Het niet zo Nederlandse predicaat
Auteurs: Eva Bon en Margot Preesman
Begeleider: Sean Keller, docent klassieke talen
School: Comenius College, Hilversum

SAMENVATTING INHOUD

De hoofdvraag van het profielwerkstuk is: "Heeft het predicaat 'Excellente School' het voortgezet onderwijs verbeterd?". De schrijvers hebben eerst onderzocht wat een school excellent maakt, wat de voor- en nadelen van dit predicaat zijn en waarom het traject Excellente School is opgezet. Zij hebben ook gekeken naar de situatie in andere landen. Daarna hebben zij onderzocht wat het effect is van dit predicaat op de kwaliteit van het onderwijs. De algemene conclusie is dat concurrentie tussen scholen en een veranderende cultuur (van 'Doe maar normaal' naar 'Wij willen onze kop boven het maaiveld uitsteken') ervoor zorgen dat steeds meer scholen streven naar het predicaat Excellente School en daarvoor het nodige doen aan de kwaliteit van het onderwijs. De 'Excellente Scholen'-campagne heeft het onderwijs dus verbeterd.

MOTIVATIE JURY

Dit profielwerkstuk gaat over een thema dat heel belangrijk is voor de toekomst van het onderwijs. Het betreft een gedurfd onderwerp, dat uitvoerig en gedegen is onderzocht op zowel globaal als lokaal niveau. Wat heel mooi is en ook getuigt van lef, is dat Eva Bon en Margot Preesman kritische vragen over hun eigen excellente school niet uit de weg zijn gegaan. Er is zeer uitgebreid onderzoek verricht met verschillende middelen, waaronder een vergelijkend onderzoek met beschikbare cijfers over scholen en een vragenlijst aan leerlingen en docenten. Het profielwerkstuk is goed geschreven en geeft een uitgebreid overzicht waarin ook de situatie in andere landen aan bod komt. Eva Bon en Margot Preesman hebben ten slotte genuanceerde conclusies opgetekend. De brief waarin ze hun docent aanbevelen, geeft een goed beeld van het begeleidingsproces.